

Kapten Elmer Göransson, som skänkt sin kongosamling till museet, ses här omgiven av, t. v., amanuens Börje Rosén samt, t. h., landsantikvarie Ake Fredsjö och borgmästare Hugo Westin

Stark medlemsökning hos museiföreningen

Uddevalla museiförening höll på onsdagskvällen ordinarie vårmöte under borgmästare Hugo Westins ordförandeskap. Tillslutningen var god. Kapten Göransson från Kungsbacka, som skänkt museet sina rika Kongo-samlingar, av vilka ett speciellt Kongo-rum sammanställt, skulle deltagit i vårmötet men han hade föredragit att tidigare under onsdagen bese samlingarna och uttala sin tillfredsställelse med dem. Han blev också hjärtligt avtackad av museiföreningens ordförande borgmästare Westin för sin generositet mot Uddevalla och dess museum.

Av museiföreningens verksamhetsberättelse som utarbetats av landsantikvarien dr Ake Fredsjö framgick bl a att under året f d stadsbibliotekets lokaler omändrats till museum för att öppnas lördag. Kartotek över museet har utförts tack vare den arkivariebjärhjäl, som arbetsmarknadsmyndigheterna ställt till disposition. Vid museet har amanuensen Börje Rosén organiserat en monter i trapphallen av museets vackraste föremål. Museet har besökts av 880 personer under året. Däremot har museiföreningens medlemsantal avsevärt ökat eller från 144 till 243.

Museet har under året tillförts en del nya föremål. De viktigaste förvärven har skett till sjöfarts- och fiskeavdelningen. Genom köp av hr Bertil Clave, Ljungskile, tidigare innehavare av Ostrorstugan i Ellös, har såhunda förvärvats två fina båtmodeller, en rorkult, en namnbräda och en tubkikare. Av båtmodellerna, som båda är förfärdigade av lostförmannen Nils Berglund, Gullholmen, återger den ena sjöbåten Vikingen från 1860-talet, den andra storsjö-kuttern Makrillen. Rorkulten, som är 2,15 m lång, rikt ornerad och med inskriften PRIMUS, har enligt uppgift upptagits av lotsar från ett vid Hermanö huvud på 1700-talet förlit fartyg. Namnbrädan, den första i sitt slag i museet, har namnet UNION, ett fartyg som enligt uppgift torpederades utanför Skagen under första världskriget. Tubkikaren slutligen, har tillhört sjökapten Leonard Clave och använts av honom ombord på "Onkel Adam" under den nordenskiöldska övervintringsexpeditionen i Norra Ishavet 1872—73.

De stadshistoriska samlingarna har tillförts en tesked av silver, förfärdigad år 1812 av uddevallamästaren Henrik Ruthenbeck (1754—1819).

Den kyrkliga avdelningen har genom gåva av lärbrukare Georg Johansson, Solberg, Forshälla, rikats med en medeltida gravsten, som trots att den är fragmentarisk är av stort intresse. Gravstenen, en s k liljesten av sandsten från 1200-talet, tillhör en typ, som endast i få exemplar är känd utanför Västergötland, det landskap där de tillverkats. Från Bohuslän känner man förut endast en liljesten. Denna, som härrör från Gamla Kongahälla, är ornamentalt enklare än den i Forshälla påträffade gravstenen. Eftersom också Kongahälla-stenen finns i Uddevalla museum, för övrigt sedan 1862, finns i vårt museums ägo båda de liljestenar, som för närvarande är kända i Bohuslän.

Bland övriga föremål, som under året inkommit till museet må nämnas: en gasbrännare (från Bernstoneska villan), en tobakskorsning med svart schal med applikationer och frans av svarta paljetter, en svart spetsmössa med sammetsrosetter och paljetter från

omkr. 1870, en damväska i korsstyggn och med rött, flätat läderhandtag och med rött, flätat läderhandtag (har tillhört biskopinnan Cornelius, född von Engestörm), samt ett reliefbroderi, från bårtäcke(?), med blomma i silverpaljetter på svart plysch (funnen i fyllnadsjord i Skogslyckan).

De arkivariska samlingarna har bl a tillförts en komplett samling ransoneringskort från senaste kristiden.

Av de böcker, som biblioteket under året utökats med är en av särskilt intresse, nämligen ett i vackert skinnband bundet exemplar av "Then Svenska Psalmboken med Evangelia och Epistler", tryckt i Stockholm 1697, genom följande i boken befintliga anteckningar: "Denna Svenska Psalme Book är ankommen till Ryr kyrkia uthi Decemb. Ao 1698. Alt thet anda haffver, Loffve Herran, Haleluja. Ps. 150. v 5. Johannes Erdmannus past. 1."

Från Lane-Ryrs gamla kyrka äger museet tidigare bl a altarpuppans och predikstolens, båda vackra 1600-talsarbeten. Johannes Erdmannus var kyrkoherde i Uddevalla pastorat 1679—1699.

Museiföreningens styrelse har under 1960 utgjorts av borgmästare Hugo Westin (ord.), redaktör Elle Linderoth (v. ordf.), advokat Frank Zachau, fru Evelyn Stiernstam-Holm, skoldirektör Gustaf Glave, fru Gunnel Lyngstam (kassör), samt, valda av stadsfullmäktige, bokhandlaren Janne Waller och fru Lilly Lundqvist, varjämte såsom sekreterare fungerat landsantikvarien. Revisorer för 1960 års räkenskaper har varit direktör Erik Gylfe (vald av stadsfullmäktige) och köpman Nils-Gunnar Jansson (vald av museiföreningen).

Efter förhandlingarna visade dr Ake Fredsjö 1500-talsvävnaden från Gustafsberg, den så kallade Gullmarsbergsbonaden, som till sammanträdet upphängts i museet efter att i åtta år ha varit magasinerad. Bonaden, som enligt dr Fredsjö är helt unik, är vävd i s. k. haute-lisse-teknik och mönstret utgörs av bilder från gamla och nya testamentet. Troligen är titelbladet till Kristian II:s bibel från år 1550 förebild till vävnadens mönster.

Sammanträdet avslutades med att amanuens Börje Rosén visade den nya kongosamlingen, som innehåller många fina nummer, bland annat en skräckinjagande dansmask, ett harplikannde instrument, vars resonansbotten är klädd av hud från ett elefantöra, en hövdingamantel tillverkad av repade palmblad och en mycket vacker barkvävnad med triangelmönster. I samlingen ingår också ett flertal vapen av olika slag som t. ex. ett avrättningssvärd, som ser mycket skräckinjagande ut, förgiftade pilar, spjut och yxor.

Ms Sollen levererad

Ms Sollen levererades på onsdagen från Uddevallavarvet till sin beställare, Rederi AB Sigyn i Hälsingborg. Ms Sollen är byggd som öppen shelterdäckare av konventionell typ, av vilken varvet tidigare levererat flera fartyg.

Fartyget är det andra som varvet byggt för denna beställare. Det första var systerfartyget ms Anjan som levererades i november 1960.

Sollen är byggd till Lloyds högsta klass och förstärkt för tung last. Fartygets längd över allt cirka 142,4 m., bredd, mallad 18,4 m., dödvikt som öppen shelterdäckare 10.270 ton, dödvikt